

общине, как религиозных, политических, правовых и образовательных институций. В статье предложено внутреннюю стратификацию мудрецов, согласно их профессиональной нагрузке, определено основные способы коммуникации.

Ключевые слова: институт религий, Тана, амораямы, мудрецы, каноническая литература, адепты, механизмы влияния, коммуникации.

Moskalenko L. M. Sages as religious mentors of generations.

The author attempts the complex analysis of the activity of sages, as a social group having the multifunction role in the Jewish community as religious, political, legal and education institutions. The internal professional stratification of sages is suggested in the article and basic ways of communication are defined.

Keywords: Institute of Religion, Tana, amorayamy, sages, canonical literature, the adepts, the mechanisms of influence communication.

Жижко Т. А.

**“КЛАСИЧНИЙ” І “НЕ КЛАСИЧНИЙ” УНІВЕРСИТЕТ
В УМОВАХ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Проводиться філософський дискурс навколо ідеї та місії університету. Аналізується вплив університетів на всі процеси, що протікають в державі і суспільстві. Підкреслюється необхідність активного залучення до суспільного життя, потреби в оприлюдненні думки академічної громадськості стосовно актуальних проблем сучасності та способів їх вирішення.

Ключові слова: класичний університет, регіональні університети, некласичні університети, підприємницькі університети, випускники, фахівці.

Розвиток освіти в Україні ХХ і ХХІ століттях сформували широку палітру університетських шкіл. В освітньому просторі з'явилися технічні, педагогічні, медичні, будівельні і т.п. університети, які активно конкурують нині на ринку праці з традиційними, класичними університетами. Характерним є й те, що випускники так званого “класичного університету” з глибокою фундаментальною освітою часто-густо не можуть знайти собі роботу; в той же час, випускники спеціалізованих (не класичних) університетів практично ніколи не бувають безробітними їх “поглинає” галузь виробництва, для потреб якої вони готувались. Означена ситуація, разом з низкою інших чинників, спонукала своєрідний академічний і суспільний (громадянський) дискурс навколо “ідеї університету”.

У філософському дискурсі для характеристики українського університету (як і взагалі у європейському просторі) та його місії використовують поняття “класичний”, “некласичний”, “традиційний”, “нетрадиційний” та “національний”. Цей категоріальний апарат неадекватно відображає проблеми, з якими зіткнувся університет, немає чіткого визначення різниці між цими поняттями, та навіть у законодавчих документах та наукових дослідженнях провідних освітян спостерігається деяка плутанина у визначенні [4].

Багато дослідників говорять сьогодні про кризу класичного університету, яка полягає у актуалізації проблеми формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців та складності забезпечити адаптації випускника до умов швидко змінної реальності: перехід до ринкової економіки, формування ринку праці з його жорсткою конкуренцією, зниження якості освіти, трансформація інтересів молоді та зміна мотивації в навчанні. Входження України до Європейського освітнього середовища потребує в організації навчальної діяльності урахування таких мегатрендів як глобалізація, конкуренція, технологія тощо, що є загальноновизнаними джерелами позитивних трансформацій в системі професійної підготовки кожної держави.

Саме тому актуальним є розроблення таких методологічних підходів, які, узгоджуючись із вимогами до освіти, що зумовлені впливом глобалізаційних та інтеграційних процесів, забезпечували б конкурентоспроможність трудових ресурсів й раціональне їх використання для досягнення суспільно та особистісне обумовлених цілей розвитку національної освіти в контексті підвищення її якості.

Мета статті – проаналізувати вплив університетів на розвиток національної освіти.

Після кризи університетів першої половини 90-х років минулого століття, закономірно пов’язаного з кризою системи в цілому, з середини 90-х почалося швидке зростання недержавного сектора вищої професійної освіти, а також розвиток мережі філій університетів обох секторів, що задовольнило зростаючу масову соціальну потребу молоді в досягненні дипломованого статусу. Відповідно, різко зросла чисельність студентів. У падінні якості зіграли роль всілякі чинники, пов’язані з вітчизняною особливістю процесів модернізації, реструктуруванням економіки, зміною управлінських процедур, корумпованістю управлінських кадрів. Ситуація в цілому знаходила виправдання в “занедбаності” з боку держави системи освіти в первинний період модернізації, по суті, що не залишала установам освіти вибору [1, 7].

Класичні університети впливають на всі процеси, що протікають в державі і суспільстві, не лише через своїх випускників, але і результатами своїх фундаментальних наукових досліджень, що є основою для всіляких прикладних і дослідно-конструкторських розробок у всіх областях соціально-економічної сфери. Маючи велике число учених в області фундаментальних наук, класичним університетам легко починати підготовку фахівців для наукоємних виробництв. Цьому сприяє і те, що саме класичні університети далі за інші вузи просунулися в реалізації принципів інтеграції вищої професійної освіти і фундаментальної науки.

Кризові явища у класичному університеті пов'язані також із його традиційною структурою. Визначальною ознакою класичного університету є органічна сполука природничо-наукових і гуманітарних дисциплін. За вимогами ринкової економіки, які примусили університети виживати, фундаментальне поєднання цих напрямків здобуло дещо іншу спрямованість. Технічні вузи за визначенням пов'язані з промисловістю, з розвитком технологій виробництв. Сучасний підхід полягає в тому, аби вводити в таких навчальних закладах гуманітарну складову. В. Бакиров, дав таке розширене визначення університету: “Університет – це когнітивна (*cognitio* (лат.) – “знання, пізнання”) модель Всесвіту, який зібрав під дахом знання про всі науки” [19, 5].

Класичний університет повинен виконувати і функції центру культури, функції акумулятора культурної спадщини народів своєї країни і світу, функції освіти і виховання носіїв спадщини культури. Таким чином, функції класичного університету пов'язані із створенням, акумуляцією і передачею інтегрованих знань про природу, особу і суспільство, формуванням на їх основі особи з високими етичними і духовними якостями.

Одній з тенденцій у вищій освіті в 1990-ті роки став розвиток регіональних університетів, межі відповідальності і функціонування яких в головному пов'язані з окремими регіонами. Регіональні університети виконують життєво важливі функції відносно основних сфер життєдіяльності регіональних співтовариств, мають в своєму розпорядженні унікальний культурний потенціал, що реалізовується у відтворенні суспільного інтелекту, професійно-кваліфікаційного складу населення, його основних інституційних структур в економіці, соціальному, духовному і суспільно-політичному житті [12, 3].

Криза класичного університету у працездатності, конкурентоспроможності випускників. На початку свого існування університети не являли собою безпосередній “відгук” на “кадрові”

запроси середньовічного суспільства. Скоріше функціональною сутністю університету був пошук істини і навчання цьому пошуку, саме на це були спрямовані університетські курси й інституціональні правила [13, 14]. Отже, університети виникли як безпосередній відгук на феноменологічне сприйняття пізнання як утвердження людиною свого власного світогляду, як реакція на актуалізацію безпосереднього “чистого” потягу до знання. Сьогодні ж вимоги до практичного знання набагато більші. Якість освіти оцінюється, перш за все за показником працевлаштування та кар’єри. Найбільш спритними у цьому питанні опинились саме регіональні університети.

Існуючі підходи до управління розвитком регіональних університетів піддаються науковій і суспільній критиці. Критика стосується кількісного “надвиробництва” випускників, функціонально-структурній організації вузу, професійній орієнтації студентів, формуванню здорового способу життя, спрямованості дозвілля і ін. У ній наголошується суперечність і концептуальна незавершеність організації взаємодії вузів з регіональним співтовариством, неадекватна орієнтація на потреби регіонального співтовариства, перекося в об’ємах і структурі підготовки фахівців, в організації соціального життя університету [12, 5]. Але критика може ставати незбалансованою і перекладатися на університет, ведучи до небажаного скорочення вищої школи в масштабі регіону або країни. Частина критики об’єктивно пов’язана з характером політичного, правового і соціально-економічного розвитку в країні і в регіоні, із станом регіонального співтовариства – його соціальною зрілістю, механізмами саморегуляції.

Вихідним положенням аналізу університету є визнання того факту, що криза класичного університету та пов’язані з цим проблеми, як в Україні, так і в європейських країнах, це криза породжена об’єктивно існуючими протиріччями між відомими глобальними соціально-економічними змінами в світовій спільноті і здатністю університетів в їх нинішній організаційній формі відповідати новим викликам.

По-перше, скорочення державного фінансування. У останнє десятиліття європейські університети також втратили помітну частину державного фінансування і вимушені були ввести часткову плату за навчання. При цьому контроль з боку держави над витрачанням засобів, що виділяються ним, навпаки, став жорсткішим.

По-друге, європейські держави також не в змозі підтримувати на належному рівні матеріальну базу університетів для наукових досліджень. Її ослаблення наводить до втрати лідируючих позицій університетів в наукових дослідженнях, а центр прикладних наукових

розробок усе більш переміщається в крупні фірми [11, 27].

По-третє, не останню роль грають демографічні процеси в промислово розвинених країнах: старіння населення змушує уряди перемикає свої витрати на потреби старшого покоління [14, 10].

По-четверте, загострюється конкуренція усередині самої системи освіти – проблеми класичних університетів значно ускладнюються появою нових освітніх організацій, нетрадиційних провайдерів вищої освіти (наприклад, віртуальних університетів), що активно освоюють нові галузі знань. На університетському “полі” все частіше грають внутріфірмові освітні структури, що пояснюється змістовними змінами в попиті на освіту у бік його більшої професіоналізації. Тому університети все частіше обмежуються лише загальноосвітньою і загальнопрофесійною підготовкою.

Серйозною ключовою проблемою є тиск ринку, що диктує змістовні зміни попиту на освіту, – акцент на практичну застосовність отриманих знань, освіта і підготовка впродовж всього життя (*life-long education*), а також “масифікація” вищої освіти (у розвинених країнах сьогодні серйозно говорять про необхідність загальної вищої освіти). Останнє породжує дискусії відносно того, чи повинні університети, насамперед, забезпечувати потреби ринку масової освіти або залишатися на позиціях елітної підготовки відносно невеликого числа фахівців [10, 24].

Отже, криза сучасного університету полягає в протиріччі, що загострилося в нових соціально-економічних умовах, між трьома його основними функціями: дорогими науковими дослідженнями, необхідністю масової освіти людей і вантажем вирішення регіональних проблем. Криза університету – це багато в чому соціальна криза свідомості його професорсько-викладацького складу, який не адаптується до змін і чекає, що це протиріччя вирішиться на основі старих підходів, тобто за рахунок державного фінансування.

Взагалі, соціальний конфлікт між ідеальним типом освіченої людини, об’єктивно потрібним сучасному суспільству в аспекті його перспективного і позитивного розвитку, і конкретним зразком, який потребує індивід, що вибудовує стратегію власного життя відповідно до конкретної соціальної ситуації, – явище не нове. Цей конфлікт відображає ціннісні координати різних рівнів: макрорівня як рівня суспільства в цілому і мікрорівня як рівня особи. Освіта – інтелектуальний ресурс для модернізації суспільства і “ліфт” для індивідуальної висхідної соціальної мобільності [1, 9].

Сьогодні, на відміну від Середньовіччя та Просвітництва, енциклопедизм в принципі неможливий, а головне – несумісний з

соціальною успішністю. Знання ускладнилося і спеціалізувалося настільки, що у сучасної людини, рано чи пізно, виникає проблема вибору – або освіта з властивою їй “класичною” компонентою і глибокими основами професійних знань, або той мінімум і фрагмент знань, який забезпечить успіх в суспільстві і соціальний статус.

Університет тепер з’являється у вигляді центру інтелектуальних комунікацій, маючи на увазі, що основне призначення класичного університету – виступати як інтелектуально-інформаційне середовище, що створює умови для наукової творчості, опанування знань, як складова частина регіонального, федерального, світового інтелектуально інформаційного середовищ [5].

Адже університет як соціальна інституція залежить від суспільства, він слугує тому суспільству, яке його розбудовує. Натомість суспільство розраховує на функціональну підтримку. А тому місія університету визначається внутрішніми тенденціями розвитку суспільства [22, 59].

Сучасне ж суспільство вимагає легітимізації університетської освіти через результативність, конкурентну спроможність випускника як основу філософії “не класичного” університету. Головний чинник, який вимагає легітимізації некласичного університету – це автономія.

Сучасний університет зберіг певні корпоративні риси. Старий принцип автономії зазнав, проте, істотні зміни і легітимував абсолютно новим чином. Явним і найбільш виразним чином нові принципи легітимізації університетської автономії були сформульовані Гумбольдтом: держава, яка містить університет, ради своєї ж користі повинна надати йому повну автономію в справах дослідження і викладання. Оскільки без свободи університету пошук наукової істини, в яку включені як викладачі, так і студенти університету неможливий. Ця істина є щось “ще не повністю знайдене і таке, що ніколи цілком не знаходиться” [9, 6].

Головною метою сучасної освіти постає питання конкурентоспроможності випускників, тим більш що цей показник є одним з суттєвих у визначенні індексу якості навчального закладу. Разом з тим глобальні трансформації комунікаційних процесів дають змогу вільного доступу до наукових та освітніх ресурсів без посередництва університетів, забезпечують оперативне й гнучке користування знаннями за допомогою прогресуючих інформаційних і телекомунікаційних технологій, сприяють розвитку дистанційного навчання та самоосвіти. Тому університетам сьогодні треба активно відстоювати свої позиції у всіх зонах масово-комунікаційної системи, залучаючись до розвитку різних її сегментів, беручи на озброєння їхні

основні переваги [3, 17].

Таким чином, конкурентоспроможність випускників прямо залежить від зміни університетами вектору розвитку з консервативного на прогресивний, з підлеглого державі на автономний. Автономний університет знаходиться – за принципом – за межами держави (саме це повинно бути чітко і однозначно закріплене в статусі Нового Університету), тобто поза органами державної влади і управління, тому він не має потреби ні в чийй оцінці – ні в державній, ні в суспільній. Він сам призначений для породження і перепроєктування і держави, і суспільних систем [21].

Автономна система неklasичного університету визначає його практично-прагматичну спрямованість. Судячи з зарубіжної літератури, основними моделями створення нового неklasичного університету прагматичної практичної спрямованості є три конкуруючі моделі: університет як бюрократія (бюрократична модель), університет як вільне колегіальне співтовариство учених (ліберальна модель) і університет як складна конфліктна організація з групами, що борються за вплив, владу і відповідні канали доступу до ресурсів [23, 73].

Прибічники ліберального підходу сприйнятливіші до політичного і конфліктного погляду на університетську організацію, але швидше схиляються до альтернативних моделей, що мають нормативний характер. Так, в рамках цього підходу розвивається і навіть втілюється модель “підприємницького університету”, під яким розуміють організацію: 1) що базується в своїй діяльності на цільовій інновації, здатну працювати в умовах ризику і динамічного попиту; 2) економічно ефективну, таку, що займається прибутковою діяльністю і що спирається, перш за все, на свої власні можливості; 3) ліберальну, з гнучкою мережевою побудовою; 4) у якій ключовими чинниками є люди, групи і їх компетентність, де робота людей заснована на балансі вигоди і ризику; 5) в керівництва якої на першому місці коштує не планування і контроль дій працівників, а всемірна підтримка діяльності в рамках стратегії організації, для чого керівництво максимально делегує права і відповідальність виконавцям; 6) яка повернена лицем до споживача і дозволяє своєчасно і гнучко реагувати на зміну його вимог [7, 214]. Так з’являється *поняття про університет як “бізнес проект”*.

Університети, що поставили перед собою завдання розвитку в нових умовах, активно шукають інноваційні форми освітньої і наукової діяльності, а також взаємовигідні форми взаємодії з регіонами. Найбільш розвиненим в теоретичному і практичному плані підходом до вирішення цієї проблеми є так звана “підприємницька

організація” університету. Цей підхід успішно реалізований рядом європейських університетів [8].

Під “підприємницькою організацією” стосовно університету розуміють [6, 214]: 1) організацію, що базується в своїй діяльності на цільовій інновації, здатну працювати в умовах ризику і динамічного попиту; 2) економічно ефективну організацію, що займається прибутковою діяльністю і що спирається, перш за все, на свої власні можливості; 3) ліберальну організацію з гнучкою мережевою побудовою; 4) організацію, в якій ключовими чинниками є люди, групи і їх компетентність, де робота людей заснована на балансі вигоди і ризику; 5) організацію, у керівництві якої на першому місці стоїть не планування і контроль дій працівників, а їх всіляка підтримка в діяльності в рамках стратегії організації, для чого керівництво максимально делегує права і відповідальність виконавцям; 6) організацію, яка повернена лицем до споживача і дозволяє своєчасно і гнучко реагувати на зміну його вимог.

Оскільки наукове уявлення про класичний університет склалося за умов певного типу раціональності, то становлення неklasичного університету, як практично-прагматичної інституції вимагає розвитку нового типу раціональності.

Університетський простір у незалежній Україні репрезентують академічні університети, які зазвичай вважають класичними (традиційними), та ціла низка неklasичних (нетрадиційних): технічних, медичних, педагогічних тощо, які постали в останнє десятиліття. Крім того, шеренга університетів як класичних, так і неklasичних, отримали статус національних. Така поліфонія в розумінні статусу українського університету засвідчує наявність кризи власне самої ідеї Університету. Вона пов’язана, з одного боку, зі вступом України на шлях ринкової економіки, а з другого, – з процесами глобалізаційної інтеграції та формування європейського освітнього простору [22, 60].

“Вихід із цієї ситуації бачимо в укрупненні, об’єднанні, поглинанні навчальних закладів через створення корпоративних університетів, навчальних консорціумів тощо. Відомо, що в Україні відбувається стихійний процес виникнення самоврядних і національних університетів. Діяльність окремих національних університетів не відповідає їхньому статусу: відсутні власні наукові школи, недостатній кадровий та матеріально-технічний потенціал.

Це, а також ряд інших обставин, наводить до появи нових або посилення ролі деяких традиційних функцій класичного університету. Зокрема, класичні університети:

1. Стаючи центрами телекомунікацій і просування нових інформаційних технологій, істотно підвищують свою роль як інформаційні центри. Це у свою чергу підвищує їх роль як координаційних і експертних центрів в науково-освітній і технологічних сферах, сприяє інтеграції з академічними науковими установами.

2. Посилюються як центри міждисциплінарних досліджень, перш за все в науках про природу і суспільство (екологія, природні ресурси, управління, економіка), що дозволяє ставити завдання вирішення крупних комплексних проблем, зокрема, регіонального і галузевого рівня, що вимагають залучення, що принципово важливе, нових підходів з сфери точних наук, зокрема математики.

3. Прагнуть стати “ядром” освітніх систем регіонів.

4. В рамках процесів глобалізації підсилюють свою роль як центри міжнародної співпраці, отримуючи при цьому і нові можливості підтримки фундаментальних наукових досліджень [16, 21].

Тому необхідно зазначити, що провідні класичні університети світу об’єднують в своїх стінах фахівців всіх основних галузей науки, що забезпечує синергетичний ефект розвитку знань, особливо в найбільш актуальних в даний час міждисциплінарних областях. Саме такий університети, що реалізують наукоємні програми аспірантури і докторантури по широкому спектру галузей знань, тримають основний удар проблем переходу від системи світового військово-політичного протистояння, що забезпечувало їм гарантовану державну підтримку, до глобального ринку з високим рівнем конкуренції. При цьому паралельно відбувається зміна звичних завдань розвитку постіндустріального суспільства, досвід вирішення яких відпрацьовувався протягом століття, до вирішення завдань нової, заснованої на знаннях соціально-економічної системи, тобто завдань інформаційного суспільства.

Л І Т Е Р А Т У Р А

1. Багдасарьян Н. Г. Ценность образования в модернизирующемся обществе или ценность знания в обществе незнания // Педагогика. – 2008. – № 5. – С. 7
2. Базилевич В. Интеллектуализация та індивідуалізація – основа формування нової парадигми класичної університетської освіти в галузі економіки і управління в контексті Болонського процесу // Вища школа. – 2005. – № 6. – С. 28.

3. *Бахметьева А. М.* Роль класичного університету у формуванні масово-комунікаційної системи регіону // Вісн. Харківського нац. ун-та. – Серія філологія. – Вип. 51. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. – С. 16.
4. Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи: Матер. слухань у Комітеті Верх. Ради Укр. з питань науки і освіти 18 черв. 2008. – К. : Парламентське вид-во, 2009. – 93 с.
5. *Воробейчиков Э. С.* Классический университет и его информационная модель / Э. С. Воробейчиков, Б. Н. Пойзнер, А. А. Щипунов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nsu.ru/archive/conf/nit/96/notasect/node102.html>.
6. *Грудзинский А. О.* Проектно-ориентированный университет / А. О. Грудзинский, А. Ф. Хохлов, Р. Г. Стронгин // Высшее образование в России. – 2002. – № 2. – С. 214.
7. *Грудзинский О. А.* Университет как предпринимательская организация (структура) // Социология образования перед новыми проблемами. – Москва – Омск, 2003. – С. 214.
8. *Грудзинский А. О.* Университет как предпринимательская организация // Матер. науч. дискус. Клуба [Электронный документ]. – Режим доступа : www.ecsocman.edu.ru/db/msg/154905.html.
9. *Гумбольдт В. О* внутренней и внешней организации высших научных заведений в Берлине // Неприкосновенный запас. – 2002. – № 2. – С. 7.
10. *Де-Йонге А. М.* Противостояние университетов проблемам изменяющегося мира / Развитие стратегического подхода к управлению в российских университетах / под ред. Е. А. Князева. – Казань : Унипресс, 2001. – С. 24.
11. *Долженко О.* Социокультурные предпосылки становления новой парадигмы высшего образования // Alma Mater. Вестник высшей школы. – 2000. – № 10. – С. 27.
12. *Иванов С. В.* Социальное взаимодействие университета с региональным сообществом (на примере Новгородской области) : автореф. дис. ... канд. социол. наук : 22.00.04 // Новгородский гос. ун-т. – Великий Новгород, 2004. – С. 5.
13. *Казакова Т. В.* Особливості виникнення інтелектуально-університетської комунікації Середньовіччя // Вісн. Харківського нац. ун-та. – Серія Філологія. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. – С. 14.
14. *Князев Е. А.* Глобальные тенденции в высшем образовании и их влияние на институциональный дизайн / Развитие стратегического подхода к управлению в российских университетах. – Казань : Унипресс, 2001. – С. 10.
15. *Куренной В.* Университетская корпорация // Неприкосновенный запас. – 2006. – № 4-5. – С. 48-54.
16. *Майер Г. В.* Классические университеты: современность и перспективы / Г. В. Майер, М. Д. Бабанский // Университетское управление. – 2000. – № 2 (13). – С. 21.

17. Ответ Твента: структура предпринимательского университета в Голландии [Изложение фрагментов монографии Б. Р. Кларка “Создание предпринимательских университетов: организационные пути преобразования” (1998)] // *Alma mater*. – 1999. – № 2. – С. 37.
18. *Полохало В. І.* Доповідь Голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти // *Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи* : матер. слухань у Комітеті Верх. Ради Укр. з питань науки і освіти 18 черв. 2008. – К. : Парламентське вид-во, 2009. – С. 12.
19. *Поляков М. В.* Класичний університет. Еволюція, сучасний стан, перспективи / М. В. Поляков, В. С. Савчук. – К. : Генеза. – 2004. – С. 5.
20. *Прокопьев В. П.* О признаках классического университета // *Университетское управление*. – 2000. – № 2 (13). – С. 36.
21. *Проскурин В. А.* Перспективы образования: *raison d'être* Нового Университета. От романтики к прагматике // *PROJECT FUTURE ISRAEL* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://edu.futurisrael.org/ProskAutUniver.htm>.
22. *Рижак Л.* Філософський дискурс місії університету в освітньому просторі України // Матер. звітн. конф. Філософського факультету Львівського нац. ун-ту ім. І. Франка. – 2003. – С. 60.
23. *Розов Н. С.* О моделях университета в современной России // *Социол. исслед.* – 2007. – № 10. – С. 73.

Жижко Т. А. “Классический” и “не классический” университет в условиях развития национального образования.

Проводится философский дискурс вокруг идеи и миссии университета. Анализируется влияние университетов на все процессы, протекающие в государстве и обществе. Подчеркивается необходимость активного привлечения к общественной жизни, потребности в обнародовании мысли академической общественности по актуальным проблемам современности и способов их решения.

Ключевые слова: классический университет, региональные университеты, неклассические университеты, предпринимательские университеты, выпускники, специалисты.

Zhyzhko T. A. “Classical” and “non-classical” university in conditions of development of the national education.

Philosophical discourse on the idea and mission of the university is conducted. Influence of the universities on all processes that run in the state and society is analyzed. The necessity of active involvement in the social life and the need to disclose opinions of the academic community regarding current issues of the present and solutions to them are underlined.

Keywords: classical university, regional universities, non-classical universities, entrepreneurial universities, alumnus, specialists.